

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Економічний факультет
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

Дипломна робота магістра
на тему:
**«Формування стратегії розвитку підприємств
готельної індустрії»**

Виконав: студент II курсу ОС
«магістр», GRS1-M19 групи
спеціальності 241 Готельно-
ресторанна справа
Плахтій Е.В.

Науковий керівник:
д.н. з держ.управління,
професор кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи
Матвейчук Л.О.

Рецензент: к.іст.н., доцент,
декан історичного факультету
Глушковецький А.Л.

м. Кам'янець-Подільський
2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	6
1.1. Стратегія розвитку підприємств: поняття, мета, види, характеристики.....	7
1.2. Стратегічний аналіз, як початковий етап розробки стратегії розвитку підприємств.....	15
1.3. Стратегічні підходи підприємств готельної індустрії в процесі формування їх розвитку.....	22
Висновки до 1 розділу	29
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ	33
2.1. Моніторинг засобів розмішування туристів в Україні	33
2.2. Аналіз діяльності підприємств готельної індустрії Хмельниччини...44	
Висновки до 2 розділу	50
РОЗДІЛ 3. УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ	53
3.1. Стратегічні документи сталого розвитку туризму в Україні	53
3.2. Формування стратегії розвитку підприємств готельної індустрії на основі даних SWOT-аналізу	64
3.3. Інноваційні напрями розвитку індустрії гостинності в Україні.....	70
Висновки до 3 розділу	77
ВИСНОВКИ	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	85

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах розвитку економіки та глобалізації, зростання конкуренції між виробниками, збільшення впливу зовнішніх факторів успішна діяльність підприємств туристичної індустрії все більше залежить від стратегічного управління, метою якого є забезпечення їх конкурентності на довгостроковий період.

Стрімкі зміни зовнішнього середовища вітчизняних підприємств готельної індустрії також стимулюють появу нових методів, систем і підходів до управління. На сьогодні більшість українських підприємств сфери послуг працюють у середовищі, що швидко змінюється де їх розвиток гальмують такі чинники як: політичний стан країни, економічна нестабільність, високий ризик, нестача фінансових коштів. Така ситуація має потребу в сучасних методах стратегічного управління та застосуванні стратегії забезпечення стійкого економічного розвитку з метою упередження негативного впливу зазначених чинників.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання стратегічного розвитку підприємств досліджувалися в працях таких учених-економістів, як: Р.Ф. Бруханського, А.М. Гершун, О.І. Гудзь, О.Д. Гудзинського, Б.М. Мізюк, С.С. Ткачова, О.П. Ткаченко, І.В. Саух, І.Г. Сокиринської та інших авторів. Окремими проблемами стратегічного менеджменту туристичних підприємств займалися такі науковці як Д.О.Гудзь, Ю.О.Масюк, Т.С. Пічугіна, А.В. Снігир, І.М.Школа та інші.

Питання стратегічних підходів підприємств готельної індустрії в процесі формування їх розвитку були предметом дослідження науковців М.Г. Бойко, О.В.Ольшанський. Що стосуються даного питання, є потреба більш глибоко дослідити сутність технології стратегічного управління, яка застосовується у сфері готельної індустрії; виокремити інноваційний

розвиток сфери послуг, як перспективний напрям стратегічного управління нею.

Мета і завдання дослідження. Мета роботи полягає в узагальненні теоретичних засад формування стратегії розвитку підприємств, аналізі діяльності підприємств готельної індустрії та визначені напрямів розвитку стратегічного управління ними з метою підвищення їх конкурентності та стійкості в сучасних ринкових умовах господарювання. Відповідно до мети дослідження були поставлені такі завдання:

- розкрити сутність поняття «стратегія» та «стратегічний аналіз»;
- розглянути та узагальнити теоретичні підходи щодо стратегічного управління підприємств готельної індустрії в процесі формування їх розвитку;
- провести моніторинг засобів розміщування туристів в Україні та з'ясувати тенденції їх розвитку;
- проаналізувати сучасний стан діяльності готельної індустрії Хмельниччини;
- виділити та охарактеризувати стратегічні документи сталого розвитку туризму України;
- визначити складові стратегії розвитку підприємств готельної індустрії на основі даних SWOT-аналізу;
- сформулювати та обґрунтувати інноваційні напрями розвитку індустрії гостинності в Україні.

Об'єкт дослідження – управлінська діяльність підприємств, що обумовлює вибір стратегій розвитку, характерних для сфери готельних послуг.

Предмет – стратегії розвитку підприємств готельної індустрії.

Методи дослідження. Для досягнення визначеної мети та розв'язання поставлених завдань у роботі використовувались різноманітні методи наукового дослідження: аналізування, порівняння, систематизація

та узагальнення – для уточнення сутності та змісту досліджуваних категорій, зокрема, «стратегія», «стратегічний аналіз» та «стратегічний розвиток підприємств готельної індустрії»; статистичного та порівняльного аналізу – для дослідження показників діяльності підприємств готельної індустрії на національному та регіональному рівнях, графічний і табличний – для наочного відображення аналізу статистичних даних та результатів дослідження; метод узагальнення – для формування пропозицій щодо розвитку стратегічного управління підприємств готельної індустрії.

Інформаційною базою дослідження були: законодавчі та нормативно-правові акти щодо діяльності та розвитку підприємств готельної індустрії; інформаційні матеріали в розрізі показників, що характеризують діяльність засобів розміщування туристів Державної служби статистики України; нормативно-довідкові матеріали департаменту туризму та курортів; наукові доробки вітчизняних та зарубіжних вчених за темою дослідження.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості використання матеріалів третього розділу роботи щодо перспективних напрямів розвитку підприємств готельної індустрії, а саме: 1) реалізація заходів на підприємствах сфери послуг щодо розвитку туристичної галузі згідно вітчизняних стратегічних документів; 2) впровадження економічної стратегії з метою побудови стійкого економічного розвитку підприємств; 3) використання інформації щодо інноваційних напрямів розвитку індустрії гостинності в Україні в стратегічному управлінні розвитком туристичних підприємств даної сфери.

Апробація результатів роботи. Результати дослідження доповідалися і мали позитивну оцінку на VII науково-практичній конференції студентів та молодих вчених «Сталий розвиток України: проблеми і перспективи» (м. Кам'янець-Подільський, 2019 р.).

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи 93

сторінки. У роботі: 11 рисунків, 15 таблиць, список використаних джерел - 79 найменувань.

ВИСНОВКИ

У роботі на основі узагальнення теоретичних засад формування стратегії розвитку підприємств, аналізі діяльності підприємств готельної індустрії визначено складові стратегії їх розвитку та обґрунтовано інноваційні напрями розвитку індустрії гостинності в Україні.

Основні висновки, що випливають із роботи, полягають у наступному:

1). За результатами досліджень з'ясовано неоднозначність трактування поняття «стратегія», а спільним у розкритті даної дефініції є те, що це довгостроковий план дій, спрямований на покращення результатів діяльності підприємства. Стратегія дає визначення основних напрямків і шляхів досягнення цілей, формується на основі аналізу зовнішнього середовища та внутрішнього потенціалу підприємства, постійно уточнюється в процесі діяльності і є основою для розробки стратегічних планів. Базовими економічними стратегіями, на думку теоретиків та практиків підприємницької діяльності вважаються такі стратегії як виживання, стабілізації та розвитку.

Результатом реалізації стратегії є розвиток підприємства, де стратегія є інструментом, що забезпечує його стратегічний розвиток. Сутність стратегічного розвитку полягає у підготовці існуючих ресурсів до можливостей, які відкриваються у майбутньому шляхом: здійснення стратегічного аналізу, розроблення стратегічних планів, своєчасної реакції на зміни навколишнього середовища з метою досягнення поставлених цілей і отримання стійких переваг над конкурентами.

2). Стратегічний аналіз є початковим етапом розробки стратегії діяльності підприємства, яка ґрунтується на дослідженні та оцінці внутрішнього та зовнішнього середовища, в якому знаходиться підприємство. Дослідження проводяться у двох основних напрямках: 1) вивчається ситуація і умови конкуренції в галузі, де функціонує підприємство; 2) вивчається ситуація всередині самого підприємств. Стратегічний аналіз є

обов'язковим підґрунтям для формування стратегії розвитку підприємств, тому потребує вивчення наукових праць та публікацій практиків. Основою стратегічного управління є інформація, отримана за результатами проведення стратегічного аналізу.

3). Формування стратегія розвитку підприємств індустрії гостинності на думку теоретиків, має відбуватися поетапно: 1) інтелектуальна стадія – визначення місії, тобто головної мети, сенсу існування, основного функціонального призначення та ролі галузі в довгострокову періоді; 2) діагностичний етап – є основою для уточнення місії, цілей і завдань та вибору стратегії; 3) аналіз стратегічних альтернатив і вибір стратегії; 4) реалізація (виконання) стратегії; 5) контроль за реалізацією стратегії.

Напрями розвитку підприємств готельного господарства повинні визначатися через призму спроможності їх адаптації до вимог зовнішнього середовища. За таких умов головним змістом формування стратегії розвитку готельних підприємств є визначення перспективних напрямів господарської діяльності на основі постійного моніторингу підприємницького середовища, органічного оволодіння стратегічним мисленням та методами управління, розрахованими на перспективу.

4). Діяльність вітчизняної туристичної галузі забезпечують суб'єкти туристичної інфраструктури, серед яких є підприємства готельної індустрії. За результатами аналізу їх діяльності встановлено, що у 2018 році відбулося значне збільшення кількості колективних засобів розміщення, а це майже на 14 %. Протягом останніх 15 років відбулося різке скорочення вітчизняних санаторно-курортних та оздоровчих закладі, а саме: санаторіїв та пансіонатів з лікуванням майже в 2 рази. санаторіїв-профілакторіїв – в 6,9 раз, будинки і пансіонати відпочинку – майже в 4 рази. Готелі та інші засоби розміщення в Україні за останні 3–5 років певною мірою змінювали концепції свого розвитку, що знайшло відображення в зменшенні на 7–12 % кількості санаторіїв і пансіонатів із лікуванням. Проведені дослідження довели

нерівномірність розвитку підприємств сфери гостинності в різних регіонах України.

5). Результати проведеного дослідження підприємств готельної індустрії Хмельниччини свідчать про незначні коливання. Максимальна кількість відвідувачів за останні п'ять років відмічена у 2012 році, мінімальна – у 2013 році. Збільшення кількості колективних засобів розміщення в регіоні протягом 2013 та 2014 років не привело до зростання кількості їх відвідувачів за цей період. Кількість відвідувачів колективних засобів розміщення 2016 (юридичні та фізичні особи-підприємці) приблизилась до рівня 2012 року і складає вже 94% його кількості. Колективні засоби розміщення регіону складають 2,1 % у їх загальній кількості в Україні.

Аналіз статистичних даних фінансових показників роботи колективних засобів розміщування показав, що доходи перевищують витрати, що свідчить про отримання прибутку суб'єктами господарювання регіону даної сфери. У 2016 році доходи від надання послуг колективних засобів розміщування юридичними особами збільшились на 43,5%, порівняно з 2015 роком, при цьому одночасно зросли господарські витрати в 1,2 рази. Порівняльний аналіз даних статистики за 2012–2017 роки показав ситуацію, яка характеризується негативними тенденціями розвитку діяльності суб'єктів господарювання туристичної галузі Хмельницького регіону. Про це свідчать від'ємні відхилення за деякими показниками.

б). Нестабільні роботи вітчизняної готельної індустрії відбулась в першу чергу із-за політичної ситуації та військового конфлікту в Україні, а також зниження доходів населення, погіршення соціально-економічного положення. Також однією з важливіших причин, які гальмують в останні роки розвиток готельного бізнесу є низька екологічна безпека і не виваженість державної туристичної політики, недостатня увага з боку місцевих органів влади до розвитку туристичної галузі. За результатами проведеного моніторингу підприємств готельної індустрії України та

Хмельницького регіону на нашу думку однією з основних проблем в їх діяльності є неефективне стратегічне планування.

7). В Україні за останнє десятиліття урядом прийнято ряд стратегічних документів: Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року та Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, де задекларовано перспективи розвитку туристичної галузі. Сприятливими обставинами розвитку туризму в Україні є прийняття Урядом стратегічних документів суміжних галузей економіки, який безпосередньо мають вплив на сферу туризму, а саме: Стратегії державної екологічної політики України на період до 2020 року; Транспортної стратегії України на період до 2020 року; Державної цільової програми реформування залізничного транспорту на 2010-2019 роки; Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 року; Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки.

8). Для визначення основних стратегічних напрямків розвитку сфери готельних послуг запропоновано застосування SWOT-аналізу. За результатами SWOT-аналізу, аналізуючи переваги та недоліки, можливості та загрози вітчизняної індустрії гостинності, ми дійшли висновку, що її перспективний розвиток повинен ґрунтуватися на таких складових: інвестиції та інновації; створення нових інноваційних туристичних продуктів; розвиток транспортної інфраструктури; підготовка висококваліфікованих кадрів; стабілізація політичного, економічного клімату та урегулювання регіональних конфліктів в межах України; інформаційні комунікації. Слід зазначити, що фундаментальною площиною вирішення стратегічних завдань подальшого розвитку вітчизняної сфери гостинності повинні стати інноваційні шляхи розвитку індустрії гостинності в Україні..

9) Запропоновано перспективний розвиток вітчизняної готельної індустрії формувати на основі стратегічного планування сфери гостинності з інноваційною орієнтацією. Інноваційні напрями розвитку індустрії

гостинності в Україні визначено: інтелектуальний, організаційно-управлінський, технологічний, матеріально-технічний, інфраструктурний та інформаційний. Інноваційною площиною вирішення стратегічних завдань подальшого розвитку вітчизняної сфери гостинності повинні стати інформаційні технології та інфраструктурні рішення, де першочерговим визначено переформатування інформаційної взаємодії держави, бізнесу та громадян в електронний формат, який виражається через модулі G2G, G2B, G2C, B2B, B2C та C2C.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адельсеитова Э. Б. Стратегическое управление предприятиями индустрии туризма : Культура народов Причерноморья. 2012. № 235. С. 7-8. URL : http://tourlib.net/statti_tourism/adelseitova.htm (дата звернення: 10.08. 2019).
2. Алексеева Н.Ф., Сакун Л.М. Регіональні аспекти стратегії розвитку туристичної індустрії Економіка. Управління. Інновації. 2012. №2 (8). URL : http://tourlib.net/statti_ukr/alekseeva.htm (дата звернення: 10.08. 2019).
3. Ансофф И. Стратегическое управление/ И.Ансофф; сокр. пер. с англ. ; науч. ред. и авт. предисл. Л.И. Евенко. М. : Экономика, 1989. 519 с
4. Баранчеев В.П. Стратегический анализ: технология, инструменты, организация : Проблемы теории и практики управления. Международный журнал. 1998. №5. URL : www.uptp.ru/articles-all_3052.html (дата звернення: 12.08. 2019).
5. Бартошук О. В. Концептуальні підходи до формування стратегії розвитку туристичної галузі : Економічний часопис XXI, 2012. №3. С. 38-41.
6. Бурденюк Т.Г. Стратегічний аналіз критеріїв конкурентоспроможності підприємств : Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2014. №1 (28). С. 39–50.
7. Бойко М.Г. Формування стратегії розвитку підприємств готельного господарства : дис. ... канд. е.кон наук : 08.06.01/ Київ, 2003. 142 с.
8. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління: навчальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2003. 396с.
9. Відоменко І.О., Діденко Н.С. Дослідження сучасного стану готельного господарства України та його вплив на формування стратегії просування послуг індустрії гостинності : Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2016. № 21. С. 64-68.

10. Виханский О.С. Стратегическое управление: учебник. 2-е изд., перераб и доп. Москва : Гардарика, 1998. 296 с. URL : http://www.al24.ru/pdf_kniga_7849.html (дата звернення: 18.08. 2019).

11. Всесвітня туристична організація. URL : <http://www2.unwto.org>.

12. Гаврилко П. Теоретичні засади та механізм формування стратегії інноваційного розвитку підприємства : Світ фінансів. 2012. Вип. 1. С. 44-50. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/svitfin_2012_1_8 (дата звернення: 12.09. 2019).

13. Галушка З.І., Комарницький І.Ф. Стратегічний менеджмент : навч.-метод. посібник. Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці, 2006. 247 с.

14. Гершун А. Технологии сбалансированного управления . Москва : ЗАО “Олимп-бизнес”, 2005. 416 с.

15. Гнатенко А.І., Поліщук Ю.А. Актуальні питання запровадження стратегічного підходу в менеджмент підприємств України : Збірник «Теорія та практика державного управління». Київ: НАДУ, № 2(57). 2017. С.1-7

16. Горіна Г.О. Розвиток ринку туристичних послуг України в умовах просторової поляризації : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля», Дніпро, 2017. 493 с.

17. Данилюк В. О. Загальні проблеми стратегічного управління технічним розвитком підприємств України. URL : www.lib.nau.edu.ua (дата звернення: 10.08. 2019).

18. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 р. : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. №385 [URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF> (дата звернення: 20.09. 2019).

19. Довгань Л.Є., Каракай Ю.В. Артеменко Л.П. Стратегічне управління: навч. посібн. Київ : Центр навч. літ-ри, 2009. 440 с.

20. Демьянова О.В. Методические основы стратегического анализа на промышленном предприятии (На примере мебельной промышленности Республики Татарстан): Дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05. Казань, 2004. 269 с.

21. Драпушко Р. Туристичний потенціал України: стан, проблеми та перспективи розвитку. Київ: Ін-т законодавчих передбачень і правової експертизи, 2007. 152 с

22. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 224 с.

23. Завадський Й.С., Т. В. Осовська, О. О. Юшкевич Економічний словник. Київ: Кондор. 2006. 356 с.

24. Зайцева О.І. Інформаційні потреби туристичних підприємств в умовах ринкової самоорганізації : Науковий вісник ЧДІЕУ. Серія 1: Економіка. 2014. Вип.2(22). С.33-36.

25. Іванов А.М. Інформаційне забезпечення державного управління сферою туризму : Туристичний, готельний і ресторанний бізнес: інно-вації та тренди [Електронне видання] : тези. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 7 квіт. 2016 р.) / відп. ред. А.А. Мазаракі. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. С.33-34.

26. Калиніченко Ю. Стратегічний розвиток підприємства: теоретичні та практичні аспекти : Галицький економічний вісник. 2010. №4(29). с.106-115.

27. Ковальчук М.І. Стратегічний аналіз у сільському господарстві : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2003. 259 с.

28. Костюк О.М. Туристичні ресурси і розробка туру Хмельницькою областю. URL : <http://tourismbook.com/books/book-42/chapter-1451/> (дата звернення: 20.09. 2019).

29. Куденко Н.В. Стратегічний маркетинг : навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл. вид. 2-ге, без змін. ; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Геть-мана». Київ : КНЕУ, 2006. 152 с.

30. Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p>. дата звернення: 20.10. 2019).

31. Литвинова О.В. Стратегія розвитку сталого туризму в Україні: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.00. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського, Донецьк, 2013. 19 с.

32. Лукашевич О.Ф. Значення стратегічного аналізу в системі стратегічного управління господарськими організаціями : Економіка і прогнозування. 2009. №2. С. 138–143.

33. Лотиш О.Я. Стратегічні підходи до розвитку ринку туристичних послуг в Україні : Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2017. С.134-138.

34. Мальська М.П., Пандяк І.Г. Готельний бізнес: теорія та практика: навч. посіб. Київ.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.

35. Масюк Ю.В. Стратегічне управління розвитком туризму в Україні : дис. ... канд. екон. наук (доктора філософії) : 08.00.03. Національний університет «Львівська політехніка», Львів, 2017. 250 с.

36. Матвійчук Л.Ю., Лепський М.І. Міжнародний досвід розвитку туристично-інформаційних центрів : Туризм: реалії та перспективи сталого розвитку : [електронне видання] : матеріали доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23–24 жовт. 2014 р.) / голова редкол. С.В. Мельниченко. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. С.80-81.

37. Мельниченко С.В. Інформаційні технології в туризмі: теоретичні та практичні аспекти : Вісник Запорізького національного університету. 2010. №2(6). С.129-138.

38. Мізюк Б.М. Стратегічне управління: підручник. Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. Львів: Вид-во «Магнолія плюс», 2006. 392 с.

39. Мокіна Ю. В., Кавуненко О. М. Проблеми стратегічного менеджменту великого та середнього бізнесу в Україні : Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2013. № 3. С. 22–27.

40. Наливайко А. П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний стан та напрямки розвитку : монографія А.П.Наливайко. Київ : КНЕУ, 2001. 227 с.

41. Ольшанський О.В. Заходи підвищення конкурентоспроможності підприємств туристичного профілю. Харків: ХДУХТ. 2013. С.291-297.

42. Опорний конспект лекцій «Інноваційна діяльність підприємств готельно-ресторанного бізнесу» [Електронний ресурс] / Укладачі: Д. М. Одарченко, Р. С. Тихонченко, Є. Б. Соколова, А. Г. Абабова. – Електрон. дані. Харків : ХДУХТ, 2018.

43. Офіційний веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації URL : <http://adm.km.ua> (дата звернення: 20.09. 2019).

44. Офіційний веб-сайт Головного управління статистики в Хмельницькій області URL : <http://www.km.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 20.09. 2019).

45. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 20.09. 2019).

46. Перспективи розвитку туризму Хмельницької області URL : <http://tourism-book.com/books/book-42/chapter-1451/> (дата звернення: 24.08. 2019).

47. План заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2018-2020 роки : Рішення обласної ради від 22.12. 2017 р. № 32-17/2017. [URL : <http://km-oblrada.gov.ua/strategy/>] (дата звернення: 20.09. 2019).

48. Подлепіна П.О. Тенденції розвитку готельного господарства України в умовах турбулентності. Вісник ХНУ ім. В.Н. Каразіна. 2016. N 5. С. 154-159.

49. Програма соціально-економічного розвитку Хмельницької області на 2018 рік : Рішення Хмельницької області від 22 грудня 2017 року № 33-17/2017 URL : <http://www.adm-km.gov.ua/wp-content/uploads/2018/05/ProrgamSE2018.pdf> (дата звернення: 20.09. 2019).

50. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>. (дата звернення: 20.09. 2019).

51. Райська І.Т. Модель сучасного стратегічного управління підприємством : зміст і компоненти : Вісник ЖДНУ, 2015. №3 (73). С.106-117.

52. Ремеслова О.Л. Стратегічне управління підприємством готельного господарства : дис. ... канд. екон наук : 08.00.04). Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, Донецьк, 2010.

53. Саух І. Оцінка наукових підходів до трактування сутності стратегії підприємства та її змістовні характеристики : Соціально-економічні проблеми і держава. 2016. Вип. 1 (14). С. 145-151. URL : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2016/16sivyzk.pdf> (дата звернення: 20.09. 2019).

54. Саух І.В. Стратегічний аналіз фінансового потенціалу туристичного підприємства: теорія, методологія, організація : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09. Житомирський державний технологічний університет, Житомир, 2017. 41 с.

55. Скібіцький О.М. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.

56. Статистичні збірник «Регіони України» 2017. Частина 1. Київ : Державна служба статистики України. 2017. 323 с.

57. Стойка В.О., С.О.Стойка Роль стратегічного управління у стимулюванні розвитку туристичної галузі : Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» Дніпро: Дніпропетровський аграрно-економічний університет. №2. 2015. URL :

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3793> (дата звернення: 20.09. 2019).

58. Стратегія сталого розвитку «Україна–2020» : Указ Президента України від 12.01.2015 р. №5\2015 URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення: 20.09. 2019).

59. Стратегія регіонального розвитку Хмельницької області на 22011-2020 рр.: Рішення Хмельницької обласної ради від 18.05.2011 р. №24-4/2011. URL : http://www.adm.km.ua/doc/doc37_RD_Strategy.pdf (дата звернення: 20.09. 2019).

60. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. – URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/168-2017-%D1%80> (дата звернення: 20.09. 2019).

61. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму : від теорії до реалії / Т.І. Ткаченко // Туризм: реалії та перспективи сталого розвитку : матеріали доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23–24 жовт. 2014 р.) / голова редкол. С.В. Мельниченко. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. С.41-43.

62. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 537 с.

63. Туризм: реалії та перспективи сталого розвитку : [електронне видання] : матеріали доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 23–24 жовт. 2014 р.) / голова редкол. С.В. Мельниченко. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 418 с.

64. Туристична діяльність в Україні у 2012 році: Статистичний бюлетень. Київ: Державна служба статистики України. 2013. 272 с.

65. Туристична діяльність в Україні у 2013 році: Статистичний бюлетень. Київ : Державна служба статистики України. 2014. 272 с.

66. Туристична діяльність в Україні у 2014 році: Статистичний бюлетень. Київ : Державна служба статистики України. 2015. 76 с. .

67. Туристична діяльність в Україні у 2015 році: Статистичний бюлетень. Київ : Державна служба статистики України. 2016. 76 с.

68. Туристична діяльність в Україні у 2016 році: Статистичний бюлетень. Київ : Державна служба статистики України. 2017. 76 с.

69. Туристична діяльність в Україні у 2017 році: Статистичний бюлетень. Київ : Державна служба статистики України. 2018. 90 с.

70. Туристичний, готельний і ресторанний бізнес: інновації та тренди : тези. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 7 квіт. 2016 р.) / відп. ред. А.А. Мазаракі. Київ: нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 362 с.

71. Трегубов О.С. Особливості туристичної індустрії та її роль в економіці : Економіка і організація управління. №1 (21). 2016. С.190-200.

72. Уткин Э.А. Финансовое управление. М.: Ассоциация авторов и издателей«ТАНДЕМ»: Экмос, 1997. 107 с.

73. Хоменко О.І Види стратегій та інструментарій формування стратегії розвитку підприємства : Управління розвитком. №3 (181), 2015. –С.131-137.

74. Хмельниччина туристична : історико-культурні, природно-географічні та економічні аспекти розвитку : [колективна монографія] / За ред. С.А. Копилова (гол. ред.), С.Е. Баженової (наук. ред.)]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. Розділ 7. С. 120–149

75. Хринюк О.С., Усатенко І.С. Принципи формування стратегії розвитку підприємства : Сучасні проблеми економіки та підприємництва. – Випуск 8, 2011. С.125-128.

76. Шаповал В.М. Розробка актуальних економічних стратегій підприємств туристичної галузі України: Приазовський економічний вісник. Запоріжжя: Класичний приватний університет. Випуск 2(02). 2017 С.80-85.

77. Шершньова З.Є. Стратегічне управління : підручник. [2-ге вид., перероб. і доп.] Київ: КНЕУ, 2004. 699 с.

78. Шершньова З.Є. Стратегічне управління : навч.-метод. посібник. Київ : КНЕУ, 2001. 232 с.

79. Юхимчук І. Технологічні аспекти впровадження інформаційних технологій у діяльність туристичного підприємства. URL : http://tourlib.net/statti_ukr/yuhymchuk.htm (дата звернення: 20.09. 2019).